GrønlandsBANKEN

Compliance
Postboks 1033
3900 Nuuk
Tlf.: 70 1234
Fax 34 7705
banken@banken.gl
www.banken.gl

Til Departementet for Erhverv, Råstoffer, Energi,
Justitsområdet og Ligestilling

8. oktober 2025
Torsteen Overgaard

Høringssvar til forslag til Inatsisartutlov om screening af visse udenlandske investeringer.

Grønlandsbanken har modtaget forslag til Inatsisartutlov om screening af visse udenlandske investeringer. Lovforslaget har til hensigt at kunne hindre udenlandske statsborgere i at erhverve større kapitalandele i selskaber i Grønland uden, at Selvstyret har haft lejlighed til at vurdere potentielle risici for Grønland ved ejerskabet. Endvidere vil lovforslaget i visse situation give Selvstyret en mulighed for at revurdere opkøb i et af de omfattede selskaber indtil 5 år efter opkøbet.

Helt overordnet finder banken lovforslaget nødvendigt bl.a. i lyset af internationale erfaringer med særligt statskontrollerede selskaber, der enten ved køb eller långivning til stater, og deres statsejede selskaber, har mulighed for at øve en indflydelse på låntagerstaten udover det rent forretningsmæssige. Derudover er dual-use problemstillingen aktualiseret med risikoen for sanktionsbrud i forbindelse med en række konflikter eksempelvis Rusland-Ukraine krigen etc.

Grønlandsbanken gør dog opmærksom på, at der med lovforslaget er indføjet en række stramninger, i forhold til hvad der kan ses i andre landes regulering af udenlandske investeringer.

Helt konkret er særligt følsomme erhverv defineret i lovforslagets § 4, stk. 2, nr. 1-8. I § 4, stk. 2, nummer 6, fremgår råstofsektoren som et særligt følsomt erhverv. Det er en stramning i forhold til andre landes regulering, at Grønland vil omfatte **hele** råstofsektoren som særligt følsomt. Derudover er ordlyden upræcis. Skal samtlige virksomheder med deres hovedaktivitet indenfor råstofsektoren opfattes som særligt følsom f.eks. cateringselskaber og underleverandører af støttefunktioner?

Ved nogle mineraler, f.eks. strategisk kritiske råstoffer etc., kan der være en reel frygt for udenlandsk dominans til skade for Grønland. Imidlertid vil dette antagelig ikke generelt gøre sig gældende.

Endvidere behandler lovforslaget ikke problemstillingen ved, at de fleste råstofselskaber i Grønland er helejet af et udenlandsk børsnoteret selskab. Hvordan vil Grønland effektivt håndhæve en kontrol, der er erhvervet på en udenlandsk fondsbørs? Erhvervsstyrelsen kan ikke fjerne stemmeretten i selskaber ejet via selskaber børsnoteret i for eksempel Australien.

Banken har en bekymring for, at denne bestemmelse vil skabe endnu mere uklarhed omkring Grønlands vilje til at opbygge en væsentlig råstofsektor. Derudover virker lovforslaget i modstrid med Selvstyrets one-door strategi på råstofområdet.

Denne bestemmelse virker derfor for uprækcis og omfattende, selvom hensigten kan være relevant.

I lovforslagets § 4, stk. 2, nummer 7, er selvstyreejede selskaber omfattet. Disse selskaber er ofte 100 % ejet af Selvstyret, hvorfor det er Selvstyret, der suverænt bestemmer ændringerne i ejerskabet. Her er det vanskeligt at se behovet for en lovgivning, der forbyder Selvstyret at sælge sine selskaber. Imidlertid har banken ingen indvendinger imod dette udover, at bemærkningerne kunne beskrive nærmere, hvad hensigten med bestemmelsen er. Ved ejerskabet af Inussuk A/S giver bestemmelsen mening.

I lovforslagets § 4, stk. 2, nummer 8, bliver vandkraftværker omfattet. Banken mener vandkraftværker er omfattet af bestemmelsen om kritisk infrastruktur i nummer 5.

Det kan overvejes at afgrænse mindre eller decentralt placerede vandkraftværker. Det forekommer ikke proportionelt at disse skal søge om tilladelse. Forslaget kunne her indføje en bagatelgrænse for hvilke vandkraftværker, der er omfattet.

Der har tidligere været udtrykt et politisk ønske om, at potentielle mineselskaber kan etablere vandkraftværker for at selvforsyne deres selskaber med bæredygtig energi i stedet for at anvende fossile brændstoffer. Banken mener at et tilladelseskrav for etablering og videresalg af sådanne anlæg vil mindske incitamentet til at etablere flere (privatejede) vandkraftværker. Derfor kunne også denne bestemmelse med fordel blive præciseret.

Inussiarnersumik inuulluarit / Med venlig hilsen
GrønlandsBANKEN

Torsteen Overgaard